

GRAAN KOERIER

Graan malen voor de varkens

Jan Boonman in Nieuwolda (Gr.) werpt een blik in de hamermolen die zijn tarwe tot 2 millimeter fijn maalt. De akkerbouwer annex vleesvarkenshouder teelt samen met zijn broer Adri jaarlijks zo'n 235 hectare winter-tarwe waarvan de oogst - ongeveer 2200 ton - volledig naar de eigen vleesvarkens gaat. „Deze molen heeft een capaciteit van twee ton per uur“, vertelt Boonman terwijl hij de zeef even controleert. „Als ik hem 's nachts een paar uur laat draaien, dan heb ik 's morgens zo'n 8 ton gemalen tarwe op de kipper liggen.“ De molen draait twee keer per week en produceert daarmee zo'n 16 ton gemalen tarwe. Hiermee kunnen wekelijks ongeveer 3000 vleesvarkens worden gevoerd. Elders op het bedrijf staat nog een molen met ongeveer de dubbele capaciteit.

'Bedrijf van deze omvang vraagt om slagvaardige manier van werken', lees verder op pagina 5.

HOGE OPBRENGSTEN, DEGELIJKE ZIEKTEBESTRIJDING

„Ja, ik denk dat ik wel een echte graanman ben. Ik ga voor hoge opbrengsten en gezonde gewassen. En daar hoort in mijn ogen een gedegen ziektebestrijding bij“, zegt akkerbouwer Jan Poissonnier uit Schoondijke (Zld.).

[Meer op pagina 2](#)

'STRAATGRAS IS LEIDEND VOOR DE MIDDELENKEUZE'

„Straatgras, kamille, klein kruiskruid en muur; dat zijn de meest voorkomende graanonkruiden op mijn bedrijf. En daarvan is straatgras zonder meer de belangrijkste; hierop baseer ik bijna altijd de middelenkeuze.“ Met deze woorden vat akkerbouwer Leo Schelling uit Goudswaard (Z-H) samen hoe hij de onkruidbestrijding in tarwe aanpakt.

[Meer op pagina 4](#)

'T3-BESPUITING IS HET OVERWEGEN WAARD'

Een T3-bespuiting met Prosaro is niet alleen effectief tegen aarfusarium, maar óók tegen sneeuwschimmel en roesten. Met name in een vroeg seizoen - als de T1 en T2 wat naar voren worden gehaald - is zo'n aanvullende T3-bespuiting zeker het overwegen waard, stelt Harm Groeneweg van Bayer.

[Meer op pagina 5](#)

'GRAAN BLIJFT HET STABIELE RUSTPUNT'

„Graan is en blijft het stabiele rustpunt in het zuidwestelijke bouwplan“, zegt Sam de Vliet van proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat (Zld.). Grote veranderingen of verschuivingen in de teelt ziet de bedrijfsleider vooralsnog niet. „In de praktijk blijft het vooral draaien om een hoge opbrengst en een goede bakwaardigheid en dat alles tegen een zo laag mogelijke kostprijs.“

[Meer op pagina 7](#)

Blijf op de hoogte van de actuele zaken.

Volg ons op Twitter of Facebook:

BayercropNL

Bertrand Coustre, graanteler in Noord-Frankrijk:

'Duist is hier een stevig probleem geworden'

„Op deze leemachtige kleigrond kun je uitstekend graan telen. Zó goed zelfs, dat we vele decennia tarwe op tarwe hebben verbouwd met zeer goede opbrengsten. Totdat de duist op kwam zetten... en daarmee ook de problemen kwamen...“ Akkerbouwer Bertrand Coustre vat in een paar zinnen samen wat hij de komende jaren als één van de grootste uitdaging voor zijn bedrijf ziet: duist onder de duim houden. De Fransman zet daarvoor alle mogelijke middelen in.

De kennismaking is toch wel even schrikken: Bertrand Coustre heeft de dag ervoor zijn linkerhand ernstig verwond tijdens werkzaamheden in de schuur. Zijn hand is in een dikke stomp verband ingepakt en de nog uitstekende vingers zijn zowat twee keer zo dik als die van de andere hand. „Mijn duim is helemaal omslagen; ik kon de botjes zien“, vertelt de akkerbouwer met een verbeten lachje. „De komende zes weken zal ik me rustig moeten houden.“ Coustre heeft een akkerbouwbedrijf in Muncq Nieurlet, een klein dorp zo'n 20 kilometer ten zuidwesten van Duinkerken. Zijn boerderij ligt op een heuvel, vanwaar je prachtig kunt uitkijken op de Noord-Franse kust en - bij helder weer - zelfs de Noordzee kunt zien. „Ja, het uitzicht is hier mooi en dat vinden gelukkig meer mensen“, zegt hij, wijzend op de zeven gloednieuwe appartementen die hij in een kolossale oude paarden- en koeienstal aan het afbouwen is. „Mede door de fraaie ligging heb ik ze alle zeven al verkocht. Ik ben dus niet alleen akkerbouwer meer, maar ook een soort huisbaas.“

Niettemin blijft het akkerbouwbedrijf voorlopig de belangrijkste inkomstenbron voor Coustre. Op de beschikbare 220 hectare lemige klei rondom het bedrijf verbouwt hij winter-

tarwe, zomergerst, koolzaad, vlas en suikerbieten. Verder is er nog wat grasland voor een koppeltje Charolais-vleesvee.

Rooivruchten zijn vanwege de vele stenen niet mogelijk.

'Alles uit de kast tegen resistente duist', lees verder op pagina 6.

'Graanacademie moet kennis verbinden'

„Ja, er is in Nederland nog steeds veel kennis over de graanteelt. Alleen is die kennis vaak erg verdeeld en ook niet altijd even zichtbaar. De kunst is om gericht naar specifieke kennis te zoeken, die bijeen te brengen en te selecteren en vervolgens ook écht bij telers op het erf te brengen. Dáár zit in mijn ogen de meerwaarde van de Graanacademie.“

Met deze woorden vat Klaas Froma, adviseur akkerbouw bij Delphy (voorheen DLV Plant) in Noord-Groningen, de missie van de onlangs opgerichte Graanacademie samen. Samen met Jaap van 't Westeinde van proefboerderij Ebelsheerd (SPNA) neemt hij de coördinatie en procesbegeleiding voor zijn rekening. Hun rol als kennispartner en adviseur zal daarbij ondergeschikt zijn. „De Academie moet vooral gedragen worden

door de deelnemers zelf. Zij moeten een actieve rol gaan spelen in het oppakken van de onderwerpen. Bovendien: telers hebben vaak zelf al een enorme hoeveelheid kennis in huis. Die willen we zoveel mogelijk los zien te krijgen. Dat lukt in onze ogen het beste als de deelnemers zelf zoveel mogelijk het voortouw nemen.“

'Werken met expertisegroepen', lees verder op pagina 3

ONZE NIEUWE WEBSITE
AGRO.BAYER.NL
IS LIVE!

'Hoge opbrengsten vragen om een degelijke ziektebestrijding'

„Ja, ik denk dat ik wel een echte graanman ben. Ik ga voor hoge opbrengsten en gezonde gewassen. En daar hoort in mijn ogen een gedegen ziektebestrijding bij”, zegt akkerbouwer Jan Poissonnier uit Schoondijke (Zld.) De afgelopen jaren gebruikte hij zowel in z'n tarwe als in z'n gerst het middel Skyway Xpro. „Een allround graanfungicide dat zich tot dusver altijd heeft bewezen”, vindt hij.

Met een aandeel van ruim 60 procent zijn de granen goed vertegenwoordigd in het bouwplan van Jan Poissonnier. En daar zijn wat hem betreft ook genoeg redenen voor. „Ten eerste is de lichte tot middelzware kleigrond hier zeer geschikt voor de graanteelt. Je kunt er hoge opbrengsten vanaf halen, waardoor het saldo ook de moeite waard is. Ten tweede zijn alternatieven zoals vlas, blauwmaanzaad, erwten en capucijners de laatste jaren steeds meer uit beeld verdwenen vanwege het matige saldo. Niet

alleen ik, maar ook veel collega's hebben die gewassen ingeruild voor extra graan. Verder is graan gewoon goed voor de grond. Ook dat vind ik belangrijk met het oog op de toekomst”, zo somt de akkerbouwer op. Hoewel Poissonnier relatief extensief boert, probeert hij wel het maximale uit de graanteelt te halen. En dat lukt hem ook goed, met een gemiddelde opbrengst van 12 ton per hectare voor wintertarwe en 13 ton voor wintergerst. Volgens de akkerbouwer zijn de hoge opbrengsten vooral 'een optelsom van aandacht voor alle facetten van de teelt'. En dat betekent - naast voortdurende aandacht voor de conditie van de grond - vooral vroeg zaaien (begin oktober in plaats van half oktober), optimaal bemesten (met KAS + zwavel), een degelijke onkruidbestrijding en maximale bescherming tegen schimmels. „Belangrijk is om niet teveel te willen besparen”, zo stelt de akkerbouwer resoluut, „Want wat heb je aan een besparing van enkele tientjes als je op het eind van het seizoen maar 8 of 9 ton tarwe in de tank hebt zitten?”

Jan Poissonnier (rechts) is akkerbouwer in Schoondijke (Zld.). Op een areaal van 72 hectare verbouwt hij onder andere wintertarwe, wintergerst, suikerbieten en bruine bonen. Bart van den Dries is adviseur akkerbouw bij CZAV.

Breedwerkend en betrouwbaar middel

Hoewel Poissonnier zijn eigen beslissingen neemt, roept hij voor de gewasbescherming toch graag de hulp in van CZAV-adviseur Bart van den Dries. Elke winter maken ze samen een gewasbeschermingsplan, waarbij ook de middelenkeuze in granen aan bod komt. „Dit seizoen kwamen we al vroeg gele roest tegen, met name in de daarvoor gevoelige rassen. Voor deze gewassen kan een T0-besparing - vanaf ongeveer half maart - wel eens heel zinvol zijn”, zo stelt Van den Dries. Voor de 'grote massa' zal een tijdige T1 (rondom stengelstrekking) waarschijnlijk voldoende zijn om de eerste ziekten te bestrijden. De laatste jaren gebruikt Poissonnier standaard het middel Skyway Xpro op T1. „Een breedwerkend en betrouwbaar middel, waarmee alle belangrijke schimmels waaronder gele en bruine roest, Septoria, sneeuwschimmel en voetziekten goed worden bestreden”, zo verwoordt Poissonnier zijn ervaringen. Van den Dries voegt hier graag de sterke preventieve en curatieve duurwerking en het greeningeffect van het middel aan toe. „Dat maakt Skyway Xpro tot een heel compleet middel dat eigenlijk elke graanteler wel past”, zo stelt hij.

Eén middel voor tarwe en gerst

Ook een mooie plus van Skyway Xpro is de goede werking op voetziekten. En dat komt op bedrijven met een hoog aandeel granen, zoals dat van Poissonnier, goed van pas. „De component prothioconazool in Skyway werkt hier zeer krachtig tegen”, zo weet de CZAV-adviseur. Nog een praktisch voordeel van Skyway is dat het ook in wintergerst is toegelaten. „In dit gewas spuit ik het standaard twee keer, met name tegen bladvlekkenziekte waar het middel zeer goed tegen is”, vertelt Poissonnier. „Verder is het gewoon erg handig om met één middel zowel de tarwe als de gerst goed ziektevrij te kunnen houden”, zo besluit hij.

Aviator Xpro en Skyway Xpro:

Dé standaard in graanfungiciden

Aviator® Xpro en Skyway® Xpro zijn twee graanfungiciden met een zeer goede en langdurige werking tegen vrijwel alle belangrijke graanziekten. Ze zijn toegelaten in alle granen en kunnen zowel op T1 als op T2 gebruikt worden.

De basis van beide middelen is de werkzame stof bixafen, een zeer sterke vertegenwoordiger uit de nieuwste generatie carboxamiden. Hiermee wordt een zeer breed scala aan graanschimmels aangepakt. Bij Aviator is prothioconazool toegevoegd en bij Skyway een combinatie van prothioconazool en tebuconazool. Op het vlak van resistentiemanagement vullen de werkzame stoffen in beide middelen elkaar uitstekend aan. Hoewel de samenstelling van Aviator en Skyway iets van elkaar verschilt, zijn beide middelen qua werking gelijk.

Toepassing op T1 én T2

Aviator en Skyway hebben een zeer lange werkingsduur. Hierdoor behouden de middelen hun kracht, ongeacht het toepassingsmoment. Zowel Aviator als Skyway kunnen daarom zowel tijdens de stengelstrekking (T1) als de hoofdbesparing in het vlagbladstadium (T2) toegepast worden. Daarmee bestrijken beide middelen vrijwel de gehele ziektebestrijding in granen, van een vroege T1-bestrijding tot en met een late T2-bestrijding.

Hogere opbrengsten

De middelen hebben niet alleen een goede werking tegen graanschimmels. Uit proeven en uit grootschalig gebruik in de afgelopen jaren is ook gebleken dat Aviator en Skyway de fotosynthesecapaciteit van het gewas versterken. Hierdoor blijven de gewassen langer groen en vitaal. De 'motor' van de plant is daardoor in staat om langer te presteren met hogere opbrengsten als gevolg.

Winter- en zomertarwe, triticale en spelt

De middelen kunnen ingezet worden ter voorkoming van aantasting door voetziekte (*Pseudocercospora herpotrichoides*) en blad- en aarziekten, veroorzaakt door bladvlekkenziekte (*Septoria tritici*), meeldauw (*Blumeria graminis*), DTR (*Pyrenophora tritici-repentis*), bruine roest (*Puccinia recondita*), gele roest (*Puccinia striiformis*), kafjesbruin (*Septoria nodorum*) en aarfusarium (*Fusarium spp.*).

Adviesdosering

Bij begin stengelstrekking (T1): 0,75 l/ha

Bij vlagbladtoepassing: (T2): 1 l/ha

Bij een zeer hoge ziektedruk kan het zinvol zijn om de dosering iets te verhogen.

Winter- en zomergerst

Ter voorkoming van aantasting van alle voorkomende ziekten zoals netvlekkenziekte (*Pyrenophora teres*), bladvlekkenziekte (*Rhynchosporium secalis*), dwergroest (*Puccinia hordei*), meeldauw (*Blumeria graminis*), ramularia (*Ramularia*) en fysiologische bladvlekkenziekte (PLS).

Blad- en netvlekkenziekte komen vaak vroeg voor, terwijl Ramularia en PLS vaak later voorkomen. Daarom geeft een dubbele toepassing met verlaagde doseringen vaak een beter resultaat. Bij een geringe ziektedruk op kleigronden volstaat een eenmalige behandeling.

DE KRACHT VAN: AVIATOR XPRO EN SKYWAY XPRO

- Toegelaten in alle gaangewassen
- Zeer goede en langdurige werking tegen vrijwel alle belangrijke graanziekten
- Toepasbaar op T1 én T2
- Hogere opbrengst door sterkere fotosynthesecapaciteit
- Vitaler gewas
- Al na 15 minuten regenvast

Graanacademie gaat werken met expertisegroepen

De Graanacademie gaat werken met vijf verschillende expertisegroepen, te weten: precisielandbouw, bodem & bemesting, duist, grondbewerking en economie. Deze zijn samengesteld aan de hand van de wensen van de deelnemers. Froma: „Begin januari hebben alle graantelers in Noord-Groningen een enquête-formulier gekregen met daarop een tiental thema's. Telers konden daarop aangeven hoe belangrijk ze die thema's vinden. Onlangs hebben we de uitkomsten van de enquête besproken in een klankbordgroep, waarin ook tien telers zitten. Daaruit zijn de vijf genoemde expertisegroepen gerold. De komende tijd willen we zo goed mogelijk proberen te definiëren welke specifieke kennis er binnen deze thema's boven tafel moet komen. Daarna gaan die expertisegroepen zo veel mogelijk zelfstandig aan de slag.”

Geen vrijblijvende bezigheid

Hoewel de Graanacademie feitelijk in nog in oprichtingfase verkeert, is de belangstelling tot dusver prima. Nu (begin februari, red.) hebben er zich ruim 50 graantelers aangemeld. „En daarmee zijn we eigenlijk heel tevreden”, zegt Froma, die verwacht het overgrote deel hiervan ook met serieuze bedoelingen in zal stappen, al is het maar omdat aan deelname kosten zijn verbonden en daardoor geen 'vrijblijvende bezigheid' is. Gevraagd naar het einddoel van de Graanacademie haalt de DLV-man de 'magische' opbrengst van 15 ton per hectare aan. „Dat is toch een soort richtpunt waar we al behoorlijk lang over praten. Het zou geweldig zijn als we daar met hulp van de Graanacademie ook werkelijk in de buurt zouden kunnen komen”, zo besluit hij.

Klaas Froma is adviseur akkerbouw in Noord-Groningen voor Delphy (voorheen DLV Plant).

'Nóg meer verdieping in het vak'

Eric Jan van Buizen is akkerbouwer in Nieuwolda (Gr.). Op 84 hectare zware klei verbouwt hij wintertarwe (62 ha), zomertarwe (6 ha), suikerbieten (9 ha) en luzerne (7 ha).

Meer kennisuitwisseling en extra verdieping in de graanteelt; dat zijn voor Eric Jan van Buizen de belangrijkste redenen om deel te nemen aan de Graanacademie. „In de bestaande studieclubs hebben we het vooral over actuele gewaszaken. Met de Graanacademie hoop ik dat we zaken als duistbestrijding en grondbewerking echt tot op de bodem uit gaan spitten.”

„Eigenlijk doe ik al vrij veel aan kennisuitwisseling. Ik zit in de tarwestudieclub van proefboerderij Ebelsheerd en in een tarwetelersgroep van Agrifirm. Van begin maart tot eind juni sta ik elke twee weken wel ergens met collega's in het land om de gewassen te bespreken”, zegt Van Buizen. Toch mist hij soms dat stukje extra verdieping en vernieuwing om de tarweteelt - zoals hij het zelf zegt - 'net weer even beter de goede kant op te kunnen sturen'. „Hopelijk krijgen we dat met de Graanacademie voor elkaar, want dat zou de motivatie voor de teelt weer eens een flinke boost kunnen geven.”

'Duistbestrijding flinke uitdaging'

De meeste belangstelling heeft Van Buizen voor de thema's duistbestrijding, grondbewerking en bemesting. Die drie heeft hij dan ook prominent aangekruist op het enquêteformulier dat alle Noordelijke graantelers in januari kregen. De bestrijding van duist is op zijn eigen bedrijf al jaren een flinke uitdaging. „In het verleden is hier altijd behoorlijk intensief tarwe geteeld. Daardoor moet ik alles uit de kast halen om duist onder de duim te houden. Zaaïen doe ik daarom nooit voor half oktober, om zo de duist zo lang mogelijk de kans te geven om te kiemen en daarna af te branden. Verder probeer ik uit te zoeken wat het verschil in duistbezetting is na ploegen en na cultiveren. Zelf pak ik vanwege kostenbesparing en minder kans op slakken meestal de cultivator, maar afgelopen jaar heb ik toch ook weer een stuk geploegd om het verschil in duistbezetting te kunnen zien. Het zou mooi zijn als je dit soort afwegingen met meer kennis en feiten zou kunnen onderbouwen.” Andere onderwerpen die hij wel dieper uitgezocht zou willen zien, zijn het toevoegen van het duistmiddel Atlantis aan een NTS-bemesting (wat mogelijk de werking van Atlantis versterkt) en de mogelijkheden van organische mest (als vervanger van KAS).

'Met niks doen komen we niet verder'

De akkerbouwer erkent dat veel van zijn geschetste onderwerpen niet nieuw zijn en de laatste jaren al wel vaker op de agenda hebben gestaan. „Maar”, zo zegt hij gedreven, „dat mag ons niet weerhouden om deze onderwerpen toch weer eens grondig onder de loep te nemen, met een nieuwe groep enthousiaste mensen. Eén ding weet ik namelijk zeker: als we niks doen komen we in ieder geval niet verder.”

Hoe krijgen we de tarweopbrengst omhoog? En als dat niet lukt: hoe kunnen we de kosten van de teelt verlagen? Deze twee vraagstukken zouden wat Frank Kremer betreft de rode draad moeten zijn voor de nieuwe Graanacademie. „Uiteindelijk draait het allemaal om het rendement van de teelt. Dáár moet in eerste instantie de focus liggen.”

Met zijn 21 jaar is hij waarschijnlijk de jongste graanteler in het Oldambt. Maar qua kennis van de teelt is daar niet veel van te merken. Kremer weet waarover hij praat, vooral als het over de cijfers gaat. „Mooie en gezonde gewassen telen is leuk. Maar uiteindelijk draait het om datgene wat onder streep overblijft. Als boer moet je blijven rekenen”, zegt hij gedreven. Van de vastgestelde thema's binnen de Graanacademie hebben vooral bemesting en precisielandbouw zijn belangstelling. „Zelf zou ik wel wat meer willen weten over de gevolgen van het gebruik van organische mest. Tegenwoordig levert het gebruik van varkensdrijfmest goed geld op en we gebruiken het dan ook graag. Maar er zitten ook nadelen aan, zoals verzuring van de grond waardoor deze steeds iets moeilijker bewerkbaar wordt. Dat kun je deels weer rechtekken met schuimaarde, maar die is ook niet meer zo goedkoop als vroeger”, zo schetst hij één van de onderwerpen die wat hem betreft uitvoerig besproken mag worden in de expertisegroep. Ook zou hij graag zien dat het effect van bladbemesters eens diepgaand onder de loep genomen zou worden. „Die kosten namelijk allemaal geld, maar het effect ervan blijft nog vaak onduidelijk”, zo stelt hij.

Precisielandbouw

Het tweede item waar Kremer naar uitkijkt is precisielandbouw (gericht op de graanteelt). „Behalve dat ik hier persoonlijk erg in geïnteresseerd ben, denk ik ook dat we de efficiëntie en daarmee ook het rendement van de tarweteelt verder kunnen verhogen. Er komen steeds meer mogelijkheden op dit vlak, zowel nationaal als internationaal. Het is goed om alle opties eens goed te inventariseren en met een aantal gewoon eens aan de slag te gaan. Wat mij betreft beginnen we daar zo snel mogelijk aan.”

'MEER RENDEMENT, DAAR GAAT HET OM'

Frank Kremer heeft samen met zijn ouders een akkerbouwbedrijf in Finsterwolde (Gr.). Op 135 hectare zware klei verbouwen ze wintertarwe, wintergerst en suikerbieten. Ook zijn enkele hectares in gebruik als vogelakker (80% luzerne, 20% bloemenmengsel).

Alena maakt onkruidbestrijding in wintertarwe gemakkelijk

Alena® is een kant-en-klare combinatie van de bekende herbiciden Atlantis, Hussar en diflufenican. Door deze combinatie heeft Alena het meest brede werkingsspectrum van alle herbiciden in de teelt van wintertarwe. Meer dan 100 onkruiden worden goed tot zeer goed bestreden.

Alena is geformuleerd als een OD (Olie Dispersie), waardoor het middel zeer goed op het blad hecht en goed verspreid wordt over het blad. Door deze uitstekende opname is de werking van dit kant-en-klare middel dui-

delijk beter dan de werking van de menging van de afzonderlijke middelen Atlantis, Hussar en diflufenican.

Toepassing & dosering

Alena kan in het voorjaar toegepast worden tot einde uitstoeling van het gewas. Algemeen geldt dat hoe eerder de toepassing plaatsvindt, des te beter het resultaat is. De dosering van Alena is 1 l/ha. In de meeste gevallen is toevoeging van 1 l/ha Robbester, Actirob of een andere veresterde plantaardige olie zinvol.

Resistentiemanagement

In het kader van resistentiemanagement dient u de adviezen op te volgen die in de voorlichtingsboodschappen worden gegeven. Om die reden is het advies Alena eenmaal per teeltseizoen toe te passen. Met 1 l/ha Alena wordt dezelfde hoeveelheid mesosulfuron gespoten als met 0,9 l/ha Atlantis OD. Indien resistente duist voorkomt, kan aan Alena eventueel extra Atlantis OD toegevoegd worden of kan Othello worden ingezet.

'Straatgras is leidend voor de middelenkeuze'

„Straatgras, kamille, klein kruiskruid en muur; dat zijn de meest voorkomende graanonkruiden op mijn bedrijf. En daarvan is straatgras zonder meer de belangrijkste; hierop baseer ik bijna altijd de middelenkeuze." Met deze woorden vat akkerbouwer Leo Schelling uit Goudswaard (Z-H) samen hoe hij de onkruidbestrijding in tarwe aanpakt.

Leo Schelling (rechts) heeft een akkerbouwbedrijf in Goudswaard (Z-H). Hij verbouwt wintertarwe (55 ha), tafelaardappelen (28 ha), suikerbieten (10 ha) en cichorei (7 ha). Jan-Willem Scherpenisse is adviseur akkerbouw bij Van Iperen.

„Deze tarwe staat er gewoon prima bij. Op sommige plekken misschien nog wat geel door de vorst, maar dat mag wat mij betreft geen naam hebben." Leo Schelling is duidelijk tevreden als hij samen met zijn vaste adviseur Jan-Willem Scherpenisse van Van Iperen een van zijn tarwepercelen oploopt. Her en der is wat straatgras en kamille te vinden, maar deze zijn nog erg klein. Niettemin waarschuwt de adviseur voor teveel optimisme. „Op dit wat later gezaaide stuk is de onkruiddruk inderdaad nog vrij laag. Maar dat geldt zeker niet voor alle percelen. Het algemene beeld is dat onkruiden dit jaar vroeger en massaler aanwezig zijn. Vooral diegenen die geen najaarsbestrijding hebben uitgevoerd - en dat is toch de grote meerderheid in dit gebied - zullen er dit jaar dus op tijd bij moeten zijn met hun onkruidbestrijding."

'Alena past hier gewoon heel erg goed'

De door Schelling genoemde onkruiden - straatgras, kamille, klein kruiskruid en muur - zijn volgens Scherpenisse op vrijwel alle lichtere gronden in zijn werkgebied Hoekse Waard en Voorne Putten de hoofdonkruiden in graan. „Sommige telers hebben ook nog wat last van windhalm, paarse dovenetel en ereprijs, maar dan hebben we de belangrijkste lastposten ook wel zo'n beetje gehad", stelt hij. De afgelopen jaren is er zeer veel gebruik gemaakt van het middel Alena - een kant-en-klare combinatie van de middelen Atlantis, Hussar en diflufenican. Dit middel sluit volgens de adviseur vrijwel naadloos aan bij het onkruidspectrum in het gebied. „De Atlantis-component werkt zeer goed tegen straatgras en duist en de Hussar-component pakt alle belangrijke breedbladige onkruiden en versterkt de werking van Atlantis op straatgras. De component diflufenican geeft vooral nog een extra tik aan ereprijs, die met name op de wat zwaardere gronden problemen kan geven."

Behalve een vroege onkruiddruk signaleert Scherpenisse her en der ook een wat hogere gele roestdruk, met name in de daarvoor gevoelige rassen.

Hij verwacht daarom dat voor deze rassen een gecombineerde onkruid- en ziektebestrijding op T0 wel eens aan de orde kan zijn. „Voor Alena is dat overigens geen probleem, die is prima te mengen met graanfunctiden", zo weet de adviseur.

Op tijd spuiten bij een hoge LV

Scherpenisse raadt telers aan om dit jaar tijdig met de onkruidbestrijding te starten. „Als het kan in maart, mits de onkruiden een beetje aan de groei zijn", zo geeft hij als optimale tijdstip aan. Belangrijk bij een bespuiting is dat de luchtvochtigheid voldoende hoog (min. 60%) is, anders werken de middelen onvoldoende. De adviseur benadrukt dat deze luchtvochtigheid er tijdens de bespuiting moet zijn, „en dus niet één of twee dagen erna, want dat is te laat voor de middelen. Ze worden dan niet alsnóg werkzaam, zoals een enkele teler nog wel eens denkt...". Schelling vertelt de luchtvochtigheid in de gaten te houden met het GEWIS-programma. „Daarmee kun je vrij gemakkelijk het optimale tijdstip van spuiten bepalen."

Nog een praktische reden om op tijd onkruiden in graan te spuiten is dat er dan nog geen drukte heerst op het bedrijf. „Elk jaar is er wel ergens schade omdat de onkruidbestrijding in graan te dicht op die van andere gewassen als aardappelen en bieten zit. In de haast is dan bijvoorbeeld de tank net niet goed schoongemaakt en komen er graanherbiciden op aardappelen of bieten terecht. Dat is jammer en eigenlijk ook helemaal niet nodig", vindt Scherpenisse. Verder is het volgens hem gunstig als de onkruidbestrijding ook (ruim) voor de toepassing van drijfmest plaatsvindt. „Het mooiste is om een kleine week voordat de sleepslangen op het land komen gespoten te hebben. Zit je er met de spuit te kort voor of na, dan hebben onkruiden meer kans om te overleven doordat enkele met grond of met een laagje mest bedekt worden."

OTHELLO: het krachtigste middel tegen resistente duist

Othello is speciaal ontwikkeld voor de bestrijding van resistente duist in wintertarwe, triticale, spelt en winterrogge. Het middel bevat dezelfde werkzame stof als Atlantis, aangevuld met diflufenican, waardoor Othello ook een uitstekende werking heeft op straatgras. Daarnaast bevat Othello ook nog een halve dosering Hussar waardoor de werking tegen een groot aantal breedbladige onkruiden verzekerd is. Othello is vloeibaar en geformuleerd als een OD. Dit geeft een zeer goede hechting en een betere spreiding op het blad.

Voordelen van Othello op een rijtje:

- Uitstekende bestrijding van resistente duist
- Unieke formulering zorgt voor een goede opname en verspreiding van het middel
- Snelle aanvangswerking
- Veilig voor het gewas
- Bij toepassing van Othello 2 l/ha hoeft geen extra plantaardige olie (Robbester, Actirob B) meer te worden toegevoegd

Jan Boonman (links) bekijkt samen met Geerhard Veldman, specialist akkerbouw bij Agrifirm Plant, de tarweoogst van 2015. Boonman voert de hele oogst - jaarlijks ongeveer 2200 ton - op aan zijn vleesvarkens. De tarwe wordt met een hamermolen gemalen en vervolgens, gemengd met maïs en soja, als droogvoer aan de varkens gevoerd. Specifieke eisen worden er eigenlijk nauwelijks gesteld aan de tarwe. „Het liefste telen we rassen met wat grotere korrels. Maar verder kijken we vooral naar gewone teelteigenschappen zoals productiviteit, betrouwbaarheid en gezondheid", zo vertelt de akkerbouwer annex varkenshouder. Het afgelopen jaar teelde hij de rassen Bergamo, Expert, Anapolis en Lion.

Een deel van de tarwe wordt in de oude boerderij gemalen. Om de hoeveelheid stof binnen de perken te houden is de kipper zo strak mogelijk afgedekt.

Naast 341 hectare akkerbouw heeft de maatschap Boonman 23.000 vleesvarkens. 11.000 dieren worden op de thuislocatie in Nieuwolda gehouden, de overige 12.000 in Duitsland.

„Nee, we hoeven ons hier niet te vervelen", zegt Jan Boonman als hij een korte schets maakt van het bedrijf dat hij samen met zijn broer Adri runt. Met een akkerbouwareaal van 341 hectare en 23.000 vleesvarkens op twee verschillende locaties behoort het bedrijf zonder meer tot de grootste van Noord-Nederland. Voor Boonman is dit echter niet meer dan een gegeven, „als je verder wilt met je bedrijf dan kan het zo lopen...". Hoewel de vleesvarkenstak veruit de meeste omzet genereert, twijfelt Boonman of hij zich meer varkenshouder dan akkerbouwer voelt. „We komen van oorspong uit Zeeland. De akkerbouw ligt ons dus na aan het hart. Zakelijk ben ik meer bezig met de varkens, maar de liefhebberij ligt misschien wel net iets meer bij de akkerbouw", zo wil hij best bekennen.

'BEDRIJF VAN DEZE OMVANG VRAAGT OM SLAGVAARDIGE MANIER VAN WERKEN'

45 hectare per dag zaaien

Met een jaarlijks areaal van zo'n 235 hectare is wintertarwe de belangrijkste teelt op het bedrijf. Om zo'n oppervlakte vlot te kunnen bewerken, zaaien, verzorgen en oogsten, is volgens Boonman een slagvaardige manier van werken nodig. Vooral de zaaiperiode is volgens hem altijd weer een spannende tijd waarin elke werkbare dag telt. „Afgelopen herfst was het best wel even spannend of we de tarwe er op tijd in konden krijgen. Normaal zaaien we altijd wel een stuk in september, maar dat lukte dit keer niet. Gelukkig hebben we begin oktober een flink blok kunnen zaaien en eind oktober de rest. Daarmee zat alles er toch nog op tijd in", zo blikt hij terug.

Om de mooiste zaaidagen in de herfst maximaal te kunnen benutten, zet Boonman drie trekkers met kopeg naast elkaar in. Deze hebben een gezamenlijke werkbreedte van 12 meter. De zes meter brede zaaimachine sluit daar met een dubbele rijsnelheid mooi op aan. Op deze manier kan een capaciteit van zo'n 45 hectare per dag worden gehaald. Volgens Boonman is deze capaciteit ook écht nodig, omdat er in dezelfde periode ook nog zetmeelaardappelen moeten worden gerooid. „Ja, we hebben onze handen dan wel erg vol, maar tot nu toe is het altijd gelukt."

Gezonde gewassen

Nu, in de voorlaatste week van januari, ligt de tarwe nog onder een laag sneeuw. „Maar als die straks weggesmolten is, komt er denk ik een mooi groen gewas onder vandaan", zo durft Boonman wel te voorspellen. Volgens hem hebben de warme en groeizame maanden november en december de gewassen een sterke basis gegeven voor de winter en hebben de wat later gezaaide percelen er een mooie inhaalslag mee kunnen maken. „Het enige dat we de komende weken nog wel kunnen gebruiken is een periode met vorst, zodat de grond nog even wat losser wordt. Maar als die er niet komt maken we denk ik ook een prima start", aldus de akkerbouwer.

Duist stevig aanpakken

Ook over de duistbezetting maakt Boonman zich voorlopig geen zorgen. „We hebben hier eigenlijk altijd een bouwplan van 1-op-2 aangehouden, waarbij de tarwe afgewisseld wordt met aardappelen, bieten of andere gewassen. Hierdoor hebben we de duist redelijk goed onder controle kunnen houden." Verder wordt er altijd voor een 'complete aanpak' tegen duist gekozen, dus mét een vals zaaibed en mét een specifieke najaars- en voorjaarsbestrijding. Boonman prijst zich overigens gelukkig dat hij afgelopen herfst alle percelen heeft kunnen spuiten met Herold; iets dat vanwege het natte weer niet alle telers in de omgeving is gelukt... Akkerbouwspecialist Geerhard Veldman van Agrifirm Plant - die ook bij het gesprek aanwezig is - schat dat zo'n 20 procent van de graantelers in het gebied geen najaarbestrijding heeft kunnen uitvoeren. „Zij zullen straks extra scherp moeten zijn op de voorjaarsbestrijding. En dat wil zeggen: spuiten zodra de grond berijdbaar is, de temperatuur minimaal vijf graden boven nul is en de luchtvochtigheid voldoende hoog is." Belangrijk is volgens hem ook dat alle telers in het gebied het probleem duist stevig aanpakken, „anders verplaatst het probleem zich van de vuile naar de schone percelen, en dat moeten we natuurlijk niet hebben!" Boonman verwacht zijn tarwe met een voorjaarsbespuiting met Atlantis OD, aangevuld met een middel tegen breedbladigen, goed schoon te kunnen houden. „En mocht de nood aan de man komen, dat hebben we ook nog het net iets sterkere duistmiddel Othello achter de hand."

'T3-bespuiting met Prosaro is het overwegen waard'

Een T3-bespuiting met Prosaro is niet alleen effectief tegen aarfusarium, maar óók tegen sneeuwschimmel en roesten. Met name in een vroeg seizoen - als de T1 en T2 wat naar voren worden gehaald - is zo'n aanvullende T3-bespuiting zeker het overwegen waard, stelt Harm Groeneweg van Bayer.

'Steeds iets vroeger zaaien... steeds beter ontwikkeld de winter in... vervolgens een vroege start door een paar zeer zachte winters... en daarna een lange productietijd tot de oogst...' Harm Groeneweg schetst in een paar zinnen het beeld van de wintertarweteelt van de afgelopen jaren. „Het lijkt erop dat het groeiseizoen steeds verder wordt opgerekt - zowel door de natuur als door de telers. Dat is weliswaar goed voor het productiepotentieel van de gewassen, maar geeft ook ziekten meer kans om vroeger en over een langere periode toe te slaan", zo merkt de graanspecialist.

'Gewas niet laten verzieken'

De afgelopen jaren is al vaker gebleken dat 'traditionele' T1- en T2-bespuitingen soms tekortschieten in een lang groeiseizoen. Groeneweg: „Door de vroegere ziektedruk halen telers de T1-bespuiting naar voren om de gewassen op tijd te beschermen tegen schimmelziekten. Steeds vaker

wordt er al rond half april gespoten, terwijl dat vroeger meestal zo rond Koninginnedag (30 april, red.) was. Gevolg hiervan is dat de T2-bespuiting ook een week of twee, drie eerder - zo rond half mei - uitgevoerd moeten worden. In plaats van zeven of acht weken tot aan de oogst, staan de gewassen dan nog 9 of 10 weken op het land. Dat geeft laat opkomende ziekten als bruine roest aanmerkelijk meer mogelijkheden om op 't eind nog even flink toe te slaan."

Volgens de graanspecialist hebben de afgelopen jaren geleerd dat gele en bruine roest en soms ook sneeuwschimmel laat in het seizoen nog flink wat (opbrengst)schade kunnen veroorzaken. „Met een aanvullende T3-bespuiting met Prosaro is die schade echter te voorkomen", zo stel hij. In proeven is er de afgelopen twee jaar gemiddeld ruim 600 kilo per hectare meer op de wal gehaald met een T3-bespuiting. Omgerekend is dat een kleine €100 per hectare extra. „En dat terwijl er in beide jaren vrijwel geen sprake is geweest van aarfusarium, de ziekte waarvoor een T3-bespuiting normaal gesproken wordt uitgevoerd. Die 600 kilo extra is dus voor het overgrote deel toe te schrijven aan de late bestrijding van gele en (vooral) bruine roest en sneeuwschimmel. Met name in een vroeg seizoen - als de T1 en T2 vroeg vallen - is een T3-bespuiting met Prosaro dus zeker het overwegen waard", zo besluit Groeneweg.

Harm Groeneweg is Crop Advisor granen bij Bayer.

'Alles uit de kast tegen resistente duist'

Het aandeel graan in het bouwplan van Coustre schommelt al vele jaren tussen de 50 en 60 procent. En als het even kan, wil de Fransman dat ook zo houden... „Vooraf wintertarwe gedijt hier erg goed. Gemiddeld halen we ruim 10 ton van een hectare en afgelopen seizoen zelfs twaalf ton. Daarmee is het rendement van de teelt prima." Ook voor komend seizoen is er een goede start gemaakt, zo verwacht Coustre. „Het zaaiwerk hebben we onder prima omstandigheden uit kunnen voeren en ook de najaarsbespuitingen zijn er goed op gekomen."

Hoewel de teelt van wintertarwe een belangrijke 'kurk' van het bedrijf is, staat het aandeel de laatste jaren wel onder druk. Coustre: „Net als elders in Frankrijk, krijgen we hier ook steeds meer last van resistente duist. We moeten nu echt alle maatregelen uit de kast halen om dit onkruid niet de overhand te laten krijgen." Hoewel duist het afgelopen seizoen redelijk goed kon worden bestreden, merkt de akkerbouwer dat de problemen de afgelopen tien jaar toch flink zijn toegenomen. „Vooraf op de percelen waar in het verleden vaak graan-op-graai is geteeld, is duist een tegenstander van formaat geworden. Daar knaagt het ondertussen echt aan de opbrengsten."

Duist met alle middelen te lijf

Om zo schoon mogelijk te beginnen maakt Coustre liefst vroeg in september een vals zaaibed om het daarna af te branden met glyfosaat. Het zaaien probeert hij uit te stellen tot eind oktober/begin november. Direct na het zaaien volgt de eerste duistbestrijding om vervolgens bij het 2- tot 3-bladstadium

nog eens terug te komen met een mix van werkzame stoffen. In het voorjaar volgt een bespuiting met Atlantis, die de duist - hopelijk - het laatste 'duwtje naar de afgrond' geeft.

Verder probeert de akkerbouwer zijn bouwplan ook zodanig in te richten dat graan-op-graai tot een minimum wordt beperkt. „Het liefst wissel ik wintertarwe stelselmatig af met koolzaad, bieten en vlas. Maar helaas lukt dat niet altijd. Een deel van het land heeft bijvoorbeeld een te grote hellingshoek om er bieten op te verbouwen."

Volledige ziektebestrijding

Voor wat betreft de schimmelziekten ziet Coustre vooralsnog geen grote problemen opdoemen. „Het afgelopen jaar kwam her en der in de regio wat Septoria en bruine roest voor. Maar tot problemen heeft dat eigenlijk niet geleid. Volgens mij hoeft dat ook helemaal niet, want we hebben momenteel genoeg sterke middelen om alle schimmels goed te bestrijden."

Zelf kiest Coustre bewust voor een zo compleet mogelijke aanpak. Dat wil zeggen: standaard vier bespuitingen per seizoen op T0,T1,T2 en T3. „Ik weet dat er mogelijkheden zijn om een bespuiting weg te laten, bijvoorbeeld de T0 of de T3 tegen Fusarium. Toch kies ik voor een complete aanpak, omdat ik daar de afgelopen jaren altijd succes mee heb gehad. Met gemiddeld ruim tien ton per hectare - in afgelopen seizoen ruim 12 ton - zit ik boven het gemiddelde van deze regio. En collega's zien dat ook; die pakken ook steeds vaker een T0-bespuiting erbij", zo besluit de akkerbouwer.

FOTO BOVEN - Bertrand Coustre heeft een akkerbouwbedrijf in Muncq Nieurlet (tussen Duinkerken en Calais). Op 220 hectare lemige klei (30-60 % afslibbaar) verbouwt hij wintertarwe (100 ha), koolzaad (30 ha), suikerbieten (25 ha), vlas (25 ha) en zomergerst (20 ha). Het resterende deel (ruim 20 ha) is grasland. Naast de akkerbouwtek verhuurt Coustre ook 12 appartementen en woningen op zijn erf.

FOTO 1 - In de reusachtige voormalige koeien- en paardenstal heeft Coustre de afgelopen zomer zeven grote appartementen laten bouwen, waarvan er inmiddels twee bewoond zijn. Daarnaast staan ook nog vijf geschakelde woningen, die al een paar jaar eerder gebouwd zijn. Er wonen vooral mensen uit de directe omgeving.

FOTO 2 - Coustre's bedrijf ligt op een heuvel, met een prachtig uitzicht op het vlakke Noord-Franse kustgebied en - op de achtergrond - de Noordzee.

FOTO 3 - Bertrand Coustre slaat tweederde van zijn tarweoogst - dit jaar ruim 800 ton - zelf op in een kapschuur. Het overige deel, vaak de wat vochtigere partijen, gaan naar een coöperatie waar het ook gedroogd kan worden. Voor de verkoop heeft hij naar eigen zeggen 'geen echte strategie'. „Ik kijk vrijwel dagelijks naar de MATIF-noteringen en verkoop wanneer de prijs me aanstaat. Op dit moment (half december, red.) schommelt de prijs rond de € 175 per ton. Dat vind ik te weinig. € 190 tot € 200 per ton zit er denk ik ook nog wel in, dus ik wacht nog wel even af." Oogst 2014 verkocht Coustre juni vorig jaar voor iets meer dan €200 per ton.

FOTO 4 - Coustre gebruikt alleen vloeibare meststoffen in zijn gewassen. In deze zak is 100.000 liter vloeibare stikstof (39% N) opgeslagen. Elders heeft hij ook nog een zak met spuiwater (uit luchtwassers van varkenstallen), dat vanwege het hoge zwavelgehalte (21%) zeer geschikt is voor bemesting van tarwe. Gemiddeld krijgt de tarwe tussen 180 en 200 kg N, verdeeld over drie of vier giften.

FOTO 5 - Coustre haalt alle stro van het land en verkoopt die meestal via twee vaste handelaren. Op dit moment (half december, red.) is er nog geen baal verkocht. „De stroprijs schommelt nu rond de € 60 per ton. Dat is te weinig om haast te maken met de verkoop..."

FOTO 6 - Van de stro-opbrengst koopt Coustre compost en kippenmest. Deze hoop compost zit vol met hele sinaasappels, afkomstig van een bedorven scheepsvracht uit de haven van Duinkerken.

FOTO 7 - Het bedrijf beschikt ook over een afschuitplaats met daaraan gekoppeld een PhytoBac. Met dit systeem worden reststromen van gewasbeschermingsmiddelen op een natuurlijke manier - door micro-organismen - afgebroken.

'Wij zijn een roestindicator voor Nederland'

„Graan is en blijft het stabiele rustpunt in het zuidwestelijke bouwplan“, zegt Sam de Vlieger van proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat (Zld.). Grote veranderingen of verschuivingen in de teelt ziet de bedrijfsleider vooralsnog niet. „In de praktijk blijft het vooral draaien om een hoge opbrengst en een goede bakwaardigheid en dat alles tegen een zo laag mogelijke kostprijs.“

Welke rol speelt graan in jullie werkgebied?

„Graan is en blijft toch vooral een stabiel rustpunt in het zuidwestelijke bouwplan. Het biedt een mooi tegenwicht aan de intensieve teelten aardappelen en uien, die in deze regio - en ook op onze proefboerderij - toch wel als belangrijkste gewassen mogen worden gezien.“

Graan staat dus vooral ten dienste van de intensievere gewassen...?

„Nee, dat is te kort door de bocht. Ten eerste wordt ongeveer een kwart van alle akkers in deze regio met wintertarwe - met hier en daar wat snippers wintergerst - ingezaaid. Het zou raar zijn om zo'n groot areaal er maar bij te laten hangen en dat doen de telers ook echt niet. Bovendien wordt er wel degelijk aan de teelt gewerkt. Op onze proefboerderij gebeurt dat voornamelijk door coöperatie CZAV. Zij hebben diverse instapproeven waarop bedrijven in kunnen schrijven.“

Welke graanproeven worden er uitgevoerd op de Rusthoeve?

„We hebben elk jaar rassen-, fungiciden- en onkruidbestrijdingsproeven, waarover CZAV de regie voert. Ook doen we al een flink aantal jaren onderzoek naar groeiregulatie in tarwe. Dat onderzoek past hier goed, omdat we in deze regio meer wind hebben dan elders. De stevigheid van een ras kan hier dan ook goed getest worden.“

'TELERS KIJKEN WAT MEER NAAR DE VROEGHEID VAN EEN RAS'

Zijn er - behalve stevigheid - nog meer raseigenschappen die juist op de Zuidwestelijke klei van belang zijn?

„Dan denk ik vooral aan resistentie tegen roest. Deze ziekte wordt vrijwel altijd als eerste in ons werkgebied gevonden; daarmee zijn we een soort indicator voor de rest van Nederland. Roestresistentie en ook bestrijding van roest zijn dus belangrijk, al denk ik dat we daarin qua strategie niet echt veel afwijken van de rest van Nederland. Bovendien is de ziekte met het huidige middelenaanbod prima onder de duim te houden, mits je er op tijd bij bent.“

Hoe zit het met de onkruiden in graan; zijn daarin knelpunten te bespeuren?

„Op dit moment zijn er - zo ver ik weet - geen echte knelpunten. Lastige onkruiden zoals straatgras, windhalm, ruwbeemdgras en ereprijs zijn met het huidige pakket middelen redelijk goed te bestrijden. Bovendien hebben we in dit gebied (nog) geen last van resistente duist. Alleen op de zeer lichte gronden hebben telers soms moeite om windhalm eronder te houden.“

Tot slot: welke trends of verschuivingen signaleert u in de graanteelt?

„Omdat groenbemesters binnen de vergroeningsregels minimaal 10 weken op het land moeten staan, kijken telers wat meer naar de vroegheid van een ras. Maar of dat ook tot echte verschuivingen leidt binnen de teelt... ik denk het voorlopig niet. In de praktijk blijft het vooral draaien om een hoge opbrengst en een goede bakwaardigheid en dat alles tegen een zo laag mogelijke kostprijs. Daar zie ik de komende jaren geen verandering in komen.“

In de rubriek Mens & Werk laten we mensen aan het woord die zich op een bijzondere manier inzetten of verdienstelijk maken voor hun vak (en vakgenoten).

Dit jaar - 2016 - richten we ons op onderzoeksinstellingen. Met welke thema's houden zij zich bezig? En: wat zien zij als grootste knelpunten? In deze aflevering: Sam de Vlieger, bedrijfsleider op proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat (Zld.).

Forward Farming gaat van start!

Bayer gaat van start met Forward Farming, een breed en grootschalig initiatief om een duurzame bedrijfsvoering in land- en tuinbouw te bevorderen. Om nieuwe ideeën en initiatieven - met name op het gebied van gewasbescherming - feitelijk zichtbaar te maken en in de praktijk te toetsen, is er een samenwerkingsverband aangegaan met akkerbouwer Jasper Roubos in Abbenes (Noord-Holland). Op zijn bedrijf worden de komende jaren systemen aangelegd en technieken getest en gedemonstreerd die bijdragen aan een duurzame landbouw en gewasbescherming. Uitgangspunt voor de samenwerking is dat Roubos zijn eigen bedrijfsvoering aanhoudt en ook zijn eigen beslissingen neemt. „Het is niet de bedoeling dat we dit voor de Bühne doen. Het moet allemaal wel een beetje praktisch én haalbaar zijn“, zegt Roubos er zelf over.

'IK ZIE DIT INITIATIEF ALS EEN MOOI PODIUM VOOR DISCUSSIE'

„Ja, ik ben absoluut een voorvechter van duurzaamheid. En ik vind het ook interessant om erover te discussiëren. Dus ja, ik denk wel dat Bayer hier op een goede plek zit om allerlei initiatieven rondom duurzaamheid op te zetten en aan een groter publiek te tonen.“ Jasper Roubos zegt het kort en bondig, zonder omhalen. Hij is uitgesproken, durft zijn mening te geven, maar staat ook open voor andere opvattingen en visies. „Waar ik me het meest op verheug zijn de discussies die we hier - hopelijk - met zoveel mogelijk mensen zullen krijgen. En dan bedoel ik niet alleen met collega's uit de landbouw zelf, maar ook met allerlei andere betrokkenen en belangstellenden. Gooi de discussie over wat we in de landbouw doen maar open!“, zegt hij gedreven.

STRUCTUREEL WERKEN AAN DUURZAAMHEID

Met Forward Farming wil Bayer de komende jaren een groot aantal duurzaamheidsactiviteiten opzetten en ontwikkelen en deze vervolgens tonen aan een zo breed mogelijk publiek. Rode draad hierbij is om geïntegreerde gewasbescherming zo goed mogelijk voor het voetlicht te brengen.

Bayer Forward Farming wordt de komende jaren wereldwijd uitgerold in 75 landen. Nederland is daarbij één van de gidslanden omdat de (chemische) gewasbescherming hier meer dan elders onder een vergrootglas ligt.

Om nieuwe ideeën en initiatieven - met name op het gebied van gewasbescherming - feitelijk zichtbaar te maken en in de praktijk te toetsen, is er een samenwerkingsverband aangegaan met akkerbouwer Jasper Roubos in Abbenes (Noord-Holland). Op zijn bedrijf - de Forward Farm - worden de komende jaren systemen aangelegd en technieken getest die bijdragen aan een duurzame landbouw en gewasbescherming.

Meer weten over Forward Farming? Kijk op www.agro.bayer.nl.

Hier vindt u ook de eerste uitgave van de Forward Farming Koerier!

„15 ton tarwe per hectare is toch een soort richtpunt. Het zou geweldig zijn als we daar met hulp van de Graanacademie ook werkelijk in de buurt zouden kunnen komen.”

Klaas Froma, adviseur akkerbouw bij Delphy.

„Wat heb je aan een besparing van enkele tientjes per hectare als je op het eind van het seizoen maar 8 of 9 ton tarwe in de tank hebt zitten?”

Jan Poissonnier, akkerbouwer in Schoondijke (Zld.).

„Straatgras, kamille, klein kruiskruid en muur zijn de belangrijkste graanonkruiden. En daarvan is straatgras de meest lastige; daarop baseer ik de middelenkeuze.”

Leo Schelling, akkerbouwer in Goudswaard (Z-H).

„Graan is en blijft toch vooral een stabiel rustpunt in het zuidwestelijke bouwplan. Het biedt een mooi tegenwicht aan de intensieve teelten aardappelen en uien.”

Sam de Vlieger, proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat (Zld.).

COLOFON

Concept en realisatie:

- Bayer CropScience SA-NV

Vormgeving en opmaak:

- Claudia Roorda

Fotografie:

- Bayer CropScience SA-NV

Drukwerk:

- HH Global

Dit is een uitgave van:
Bayer CropScience SA-NV
Energieweg 1
P.O. Box 231
NL-3640 AE Mijdrecht

Onze gebruiksaanwijzingen, zowel mondeling als schriftelijk verstrekt, berusten op uitgebreide proefnemingen. Wij adviseren naar beste weten volgens kennis van zaken van dit ogenblik, echter zonder daarvoor aansprakelijkheid op ons te nemen, omdat opslag/bewaring en toepassing zich aan onze controle onttrekken. Beschrijvingen van een product, resp. gegevens over de eigenschappen daarvan betekenen niet, dat verantwoordelijkheid wordt gedragen bij eventuele schade. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Science For A Better Life

Terug in de tijd

Drenthe, zomer 1941: 'De dorsmachine bezoekt het dorp. Het koren, dat al een aantal weken in grote hopen buiten het dorp staat te wachten, wordt eindelijk gedorsen. Het koren gaat aan de bovenkant de machine in, waarna aan de achterkant het graan in zakken stroomt. Aan de voorkant komt het stro in kant-en-klare balen eruit.'

Foto: Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/fotograaf onbekend

Puzzel mee en win een diner voor twee!

Houdt u van lekker eten en drinken in een goed restaurant?

Los dan de onderstaande woordzoeker op!

Uit de goede inzendingen worden drie winnaars getrokken.

Zij krijgen elk een dinerbon ter waarde van € 150.

De woorden hieronder zitten horizontaal, verticaal en diagonaal in alle richtingen in de puzzel verstopt. Ze kunnen elkaar overlappen. Zoek ze op en streep ze af. De overgebleven letters vormen achter elkaar gelezen de oplossing.

AVIATOR

BOER

DUIST

FANDANGO

GERST

GEWAS

GRAANZIEKTEN

HUSSAR

LANDBOUW

NIEUW

OOGSTEN

OPBRENGST

OTHELLO

PLOEGEN

PROSARO

ROGGE

SKYWAY

TELER

TRACTOR

VARKENSGRAS

VITAAL

BON

Naam:

Adres:

Postcode/ Plaats:

Bedrijfstype/aantal hectare graan:

De oplossing van de woordzoeker is:

Stuur de ingevulde bon uit deze krant in een ongefrankeerde envelop naar:

Bayer CropScience SA-NV

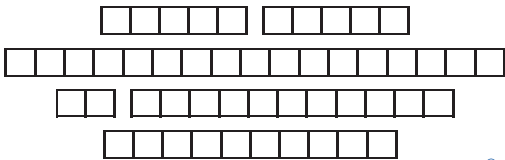
T.a.v. De Graan Koerier

Antwoordnummer 55074 - 3640 WB Mijdrecht

Actievoorwaarden:

Deze prijsvraag loopt van 15 februari t/m 15 maart 2016. Uit de goede inzendingen worden drie prijswinnaars getrokken. Deze prijswinnaars krijgen tussen 15 maart en 1 april bericht. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

A V I T A A L L B E F N A M
T R A C T O R G O A A A K E
S T O R N L W U E I N K N G
G R U I K L N D R W D L E G
N N E T K E I Z N A A R G O
E B T E T H N S T N N S E R
R R I J S D T I S D N G G O A
B I G K I O E B G E O T L S
P O N Y W U O L R R A I P O
O N T W E U D S E I A R T R
A R W A W E T G V R E S M P
A K K Y E L R A S S U H I J K

© www.puzzelpro.nl